

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Hausa

هوسا

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

AKIDA INGANTACCIYA DA ABINDA YAKE KISHIYANTAR TA

Wallafar: Babban Malami
AbdulAzeez Bin Abdullahi Bin Baaz

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

AKIDA INGANTACCIYA DA ABINDA YAKE KISHIYANTAR TA

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Wallafar: Babban Malami
AbdulAzeez Bin Abdullahi Bin Baaz
Allah Yayi masa rahama

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SAKO NA FARKO

Akida ingantacciya da abinda yake kishiyantarta

Wallafar: Babban Malami

AbdulAzeez Bin Abdullahi Bin Baaz

Godiya ta tabbata ga Allah Shi kadai, tsira da aminci su tabbata ga wanda babu wani annabi a bayansa, da alayen sa da sahabban sa.

Bayan haka: A yayin da ingantacciyar akidah ta kasance ita ce asalin Musulinci, kuma tushen addini, sai na ga cewa yana daga abu mai muhimmanci yin magana akan wannan batun, da kuma yin rubutu da wallafa domin bayaninsa da kuma fayyace shi.

Abu ne da yake sananne akan dalilai na shari'a daga Alkur'ani da Hadisi: Cewa ayyuka da maganganu suna ingantane kuma a karɓe su idan suka kasance daga ingantacciyar akidah. Amma idan akidah ta kasance gurbatacciya, to fa duk abinda ya rassantu daga gare ta na ayyuka da maganganu ya zama batacce, kamar yadda Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿...وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾

{Kuma wanda ya kāfirta da ĩmāni to, lalle ne

aikinsa yā bāci, kuma shī, a cikin Lāhira, yanā daga māsu hasāra.} [al-Ma'ida: 5].

Kuma Allah - Maḍaukakin Sarki - Ya ce:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾﴾

{Kuma hakika an yi wahayi zuwa gare ka da kuma zuwa ga waɗanda suke a gabāninka, "Lalle idan ka yi shirki haƙīka aikinka zai bāci, kuma lalle zā ka kasance daga māsu hasāra."} [al-Zumar: 65],

Kuma ayoyi da suka zo da wannan ma'anar suna da yawa. Kuma tabbas littafin Allah mabayyani da sunnar Manzon Sa amintacce - mafificin salati da aminci su tabbata a gare shi daga Ubangijin sa -; sun yi bayani akan akidah nagartacciya tana dunkule ne a cikin abubuwa shida, su ne kamar haka: Imani da Allah, da Mala'iku da Littattafai da Manzanni da ranar lahira da kuma kaddara alkhairin ta da sharrin ta. To waɗannan abubuwa shida, su ne tushen akidah ingantacciya, waɗanda littafin Allah mai buwaya ya saukar da su, kuma Allah Ya aiko Manzon shi (Annabi) Muhammad - tsira da aminci su tabbata a gare shi - da ita.

Kuma tabbas dalilai masu yawa sun zo akan waɗannan tushen guda shida a cikin Alkur'ani da kuma sunnah ingantacciya, daga cikin haka abinda zaizo domin buga misali:

Na farko: Dalilai daga Alkur'ani; daga cikin su akwai faɗin Allah - Mai girma da ɗaukaka -:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالرِّسَالِ...﴾

{Bai zama addini ba dōmin kun jūyar da fuskōkinku wajen gabas da yamma, kuma amma addini shi ne ga wanda ya yi ĩmāni da Allah da Rānar Lāhira da malā'iku da Littattafan (sama) da Annabāwa.} [al-Bakara: 177].

Da faɗinSa Allah - tsarki ya tabbatar maSa Ya ɗaukaka -:

﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ...﴾

{Manzon Allah yā yi ĩmāni da abin da aka saukar zuwa gare shi daga Ubangijinsa, da mūminai. Kōwanensu yā yi ĩmāni da Allah, da mala'ikunSa, da littattafanSa, da manzanninSa. Bā mu rarrabēwa a tsakānin ɗaya daga ManzanninSa".} [al-Bakara: 285].

Da faɗinSa - tsarki ya tabbatar maSa -:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُولِهِ وَأَلْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ
وَأَلْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾﴾

{Yā kū waɗanda suka yi ĩmāni! Ku yi ĩmāni da Allah da Manzonsa, da Littāfin da Ya sassaukar ga

ManzonSa da Littāfin nan wanda Ya saukar daga gabāni. To, wanda ya kāfirta da Allah da malā'ikunSa, da LittattafanSa, da ManzanninSa, da Rānar Lāhira, to, lalle ne yā bace, bata mai nīsa.} [al-Nisa'i: 136].

Da fadinSa - tsarki ya tabbatar maSa -:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

{Ashe, ba ka sani ba, lalle ne Allah Yanā sanin abin da yake a cikin sama da kasa? Lalle ne wancan yanā cikin Littafi, lalle wancan ga Allah mai sauki ne.} [al-Hajj: 70].

Na biyu: Dalilai daga Sunnah; Daga ciki akwai hadisi ingantacce shahararre wanda Muslim ya ruwaito shi a Sahihin dīnsa cikin hadisin sarkin muminai Umar dan al-Khadfāb - Allah Ya yarda da shi -, cewa (Mala'ika) Jibrilu - aminci ya tabbata a gare shi - ya tambayi annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - dangane da imani, sai ya ce da shi: «Imani: (shi ne) ka yi imani da Allah, da mala'ikunSa da littattafanSa, da ManzanninSa, da ranar lahira, kuma ka yi imani da kaddara: alkhairinta da sharrinta»¹. Hadisi, Kuma Bukhari da Muslim- tare da banbanci kaɗan - sun fitar da shi cikin hadisin Abu Huraira - Allah Ya yarda da shi -.

Kuma yana karkasuwa daga cikin waɗannan

---

¹ Muslim ne ya fitar da shi (8).

tushan guda shida: Dukkan abinda yake wajaba musulmi ya kudurce shi, ya kuma yi imani da shi, na hakkin Allah - Mai girma da ɗaukaka -, da al'amarin lahira, da wanin haka na al'amuran gaibu, wanda Allah - Mai girma da ɗaukaka - Ya bada labarin sa, da ManzonSa - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -

Bayanin waɗannan asali guda shida shi ne kamar haka:

ASALI NA FARKO: Imani da Allah - Maɗaukakin Sarki -, hakan kuma yana kunsar abubuwa da dama; daga cikinsu akwai:

Shi imani (da Allah) yana kunsar al'amurra da dama; daga cikinsu: Imani da cewa Shi ne Ubangiji na gaskiya wanda Ya cancanci bauta banda waninSa; saboda kasantuwar Sa Mahaliccin bayi, Mai kyautata musu, Mai tsayuwa akan arzukansu, Masanin sirrin su da kuma zahirin su, kuma Mai iko akan bada lada ga mai biyayya a cikin su da kuma yin ukuba ga wanda ya saba a cikin su.

Hakika Allah Ya halicci mutum da aljan saboda wannan bautar, kuma Ya umarce su da ita, kamar yadda Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya faɗa:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ

﴿أَنْ يُطْعِمُونَ ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾﴾

{Kuma Ban halitta aljannu da mutāne ba sai dōmin su bauta Mini,

Ba na nufin wani arziki daga garesu, kuma ba na nufin su ciyar dani,

{Lalle Allah, Shī ne Mai azurtāwa, Mai īkon yi, Mai cikakken karfi.} [al-Zariyāt: 56-58].

Kuma Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنْ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾﴾

{Yā ku mutāne! Ku bauta wa Ubangjinku, Wanda Ya halicce ku, kū da waɗanda suke daga gabāninku, tsammāninku ku kāre kanku!,

{Wanda Ya sanya muku kasa shimfida, kuma sama gini, kuma Ya saukar da ruwa daga sama, sa'an nan Ya fitar da abinci daga 'ya'yan itāce game da shi, sabōda ku. Sabōda haka kada ku sanya wa Allah wasu kīshiyōyi, alhāli kuwa kuna sane.} [al-Bakara: 21-22].

Hakīka Allah Ya aiko Manzanni, kuma Ya saukar da littattafai, domin bayanin wannan gaskiyar, da kuma kira zuwa gare ta da kuma tsawatarwa daga abinda yake kishiyantar ta, kamar yadda Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi - Ya ce:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Kuma lalle ne, hakīka, Mun aika a cikin kōwace al'umma da wani Manzo (ya ce): "Ku bauta wa Allah, kuma ku nīsanci dāgūtu."} [al-Nahl: 36].

Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

{Kuma ba Mu aiki wani Manzo ba a gabāninka fāce Munā yin wahayi zuwa gare shi, cēwa "Lalle ne Shi, bābu abin bautāwa fāce Nī, sai ku bauta Mini."} [al-Anbiya: 25].

Kuma Allah - Mai girma da ɗaukaka - Ya ce

﴿الر كِتَابٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾﴾

{A. Ī.R. Littāfi ne an kyautata āyōyinsa, sa'an nan an bayyanā su daki-daki, daga wurin Mai hikima, Mai kididdigewa,

{Kada ku bautā wa kōwa fāce Allah. Lalle ne ni a gare ku mai gargadi ne kuma mai bushārā daga gare Shi} [Hud: 1, 2].

Kuma hakikanin wannan ibadar: Ita ce kadaita Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi- da dukkanin abinda bayi suke bauta da shi; na addu'a, da tsoro, da kauna, da sallah, da azumi, da yanka, da bakance, da wanin haka na nau'ukan ibada, ta fuskar kankan da kai gare Shi da kwaɗayin lada, da kuma tsoron

ukubar Sa tare da cikakken so gare Shi da kaskantar da kai ga girman Sa.

Wanda ya yi la'akari da Alkur'ani mai girma zai samu mafi yawan sa ya sauka ne akan wannan asali mai girma; kamar fadin Allah - Mai tsarki da daukaka -:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ فَاغْبُدِ اللَّهَ مَخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۗ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾

{Mun saukar da littafi a gareka da gaskiya to sai ka bautawa Allah kana mai tsarkake Addini a gare Shi}

{To, addini tsarkakakke na Allah ne, kuma wadanda suka riki wadansu majibinta, bã Shi ba, (sunã cẽwa) "Ba mu bauta musu ba fãce dõmin su kusantar da mu zuwa ga Allah, kusantar daraja." Lalle Allah nã yin hukunci a tsakãninsu ga abin da suka zama sunã sãbãwa a cikinsa. Lalle Allah ba Ya shiryar da wanda yake mai karya, mai kãfirci} [al-Zumar: 2-3].

Da fadinSa Allah - tsarki ya tabbatar maSa Ya daukaka -:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

{Kuma Ubangijinka Ya hukunta kada ku bauta wa

kōwa fāce Shi} [al-Isra'a: 23].

Da faɗinSa - Mai girma da ɗaukaka -

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾¹

{Sabōda haka ku kirāyi Allah, kunā māsu tsarkake addini a gare Shi, kuma kō dā kāfirai sun ki.} [Gafir: 14].

Haka kuma, wanda yayi la'akari da sunna ta Annabta zai sami kulawa ta musamman ga wannan asalin mai girma, daga wannan: Abinda aka ruwaito a cikin Bukhari da Muslim daga Mu'az - Allah Ya yarda da shi - cewa Annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya ce: "Haƙƙin Allah akan bayinSa shi ne su bauta maSa kada su haɗa Shi da komai"¹.

Yana shiga karkashin imani da Allah kuma: Imani da duk abinda Ya wajabta shi akan bayinSa, Ya kuma farlanta shi a kan su, na shika-shikan Musulinci biyar na zahiri.

Su ne: Shaidawa babu abin bautawa da gaskiya sai Allah, kuma Annabi Muhammad bawan Allah ne, da tsaida sallah, da bayar da zakkah, da azumin watan Ramadan da Hajjin Dakin Allah mai alfarma ga wanda ya sami ikon tafarki zuwa gare shi, da wanin haka na farillai, waɗanda shari'a tsarkakiyya ta zo da su.

Mafi muhimmancin waɗannan rukunan shine: Shaidawa babu abin bautawa da gaskiya sai Allah,

---

¹ Bukhari ne ya fitar da shi (2856), da Muslim (30).

kuma (Annabi) Muhammad Manzon Allah ne. Wannan shaidawar tana hukunta: Tsarkake ibada ga Allah Shi kadai, da kuma kore ta ga duk wanda ba Shi ba, wannan shi ne ma'anar: Babu abin bautawa da gaskiya sai Allah, wato ma'anar ta - kamar yadda malamai suka ce - Allah Yayi musu rahama -: Babu abin bautawa da gaskiya sai Allah, kuma gini akan hakan shine: Duk abinda aka bautawa bayan Allah-mutum ne ko mala'ika ko aljan ko wanin wannan -, to abin bautawa ne ba na gaskiya ba, abin bauta na gaskiya Shi ne Allah Shi kadai, kuma babu abokin tarayya a tare da Shi, kamar yadda Allah - Mai tsarki da daukaka - Ya ce:

﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَطِيلُ...﴾

{Wancan! sabōda lalle ne Allah, shī ne Gaskiya, kuma lalle ne, abin da suke kira waninSa shi ne karya.} [al-Hajj: 62].

Kuma hakika bayani ya gabata: Cewa lalle Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi Ya daukaka -, Ya halicci mutum da aljan ne domin wannan asali mai tushe, kuma Ya umarce su da shi, kuma Ya aiko ManzanninSa da shi, kuma Ya saukar da littattafanSa da shi; to ya zama wajibi ga bawa ya yi la'akari da wannan sosai, ya kuma yi tadabburinsa sosai; domin jahilci mai girma na wannan asalin da musulmai suka fada ya bayyana a gare shi; har ya kai sun bautawa Allah tare da waninSa, suka juyar da tsantsar

hakkinSa ga waninSa, Allah Shi ne Abin neman taimako.

Yana daga cikin imani da Allah - tsarki ya tabba a gare Shi - imani da cewar Shi ne Mahalicci Masani kuma Mai juya lamuransu kuma Mai tasarrufi a cikinsu da iliminSa da ikonSa, kamar yadda Ya ga dama - tsarki ya tabbata a gare Shi -, kuma lalle Shine Mamallakin duniya da lahira, kuma Ubangijin talikai baki daya, babu Mahalicci in ba Shi ba, kuma babu Ubangiji in ba Shi ba. Kuma Ya aiko Manzanni Ya kuma saukar da littattafai; domin gyara bayi, da kuma kiransu ga abinda yake tsira ne gare su da kuma gyara gare su a nan duniya da kuma lahira. Kuma lalle Shi Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi -, ba Shi da abokin tarayya a dukkanin hakan, Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾﴾

{Allah ne Mai halittan dukkan kōme, kuma Shī ne Wakīli a kan kōme.} [al-Zumar: 62].

Kuma Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَىٰ الْعَرْشِ يُعْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥١﴾﴾

{Lalle ne Ubangijinku Allah ne, wanda Ya halicci sammai da kasa a cikin kwānaki shida, sa'an nan

kuma Ya daidaita a kan Al'arshi, Yanã sanya dare ya rufa yini, yanã nẽman sa da gaggawa, kuma rãnã da watã da taurãri hõrarru ne da umurninSa. To, Shĩ ne da halittar kuma da umurnin. Albarkar Allah Ubangijin halittu tã bayyana!..} [al-A'araf: 54].

Yana daga cikin imani da Allah - Maɗaukakin Sarki -: Imani da sunayansSa kyawawa da kuma siffofinSa maɗaukaka a littafinSa mabuwayi, kuma waɗanda suka tabbata daga ManzonSa amintacce, ba tare juyarwa ko korewa ba, kuma ba tare da surantawa ko kamantawa ba,

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

{Wani abu bai zama kamar tamkarSa ba, kuma Shĩ ne Mai ji, Mai gani.} [al-Shura:11].

To yana wajaba a tafiyar da su ba tare da surantawa ba, tare da imani da abinda suka yi nuni akan sa na ma'anoni masu girma, waɗanda suke su ne siffofin Allah - Mai girma da ɗaukaka -, da kuma wajibcin siffanta Shi - Maɗaukakin Sarki - da su a fuskar da ta dace da Shi, ba tare da an kamanta halittun Sa a wani abu daga siffofinSa ba, kamar yadda Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce: Kuma Allah - Mai girma da ɗaukaka - Ya ce

﴿فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

{Sa'an nan kada ku bãyar da waɗansu misãlai ga Allah. Lalle ne Allah Yanã sani, kuma kũ, ba ku sani

ba.} [al-Nahl: 74].

Wannan ita ce akidar Ahlussunna wal Jama'a daga sahabban Ma'aikin Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - da mabiyansu da kyautatawa; a sunayan Allah da kuma siffofinSa, ita ce kuma wadda Imam: Abul Hasan al'Ash'ari - Allah Ya yi masa rahama - ya nakalto ta a cikin littafin: "al-Makālat", daga malaman hadisi da Ahlussunna, kuma wasun sa daga cikin ma'abota ilimi da imani suka nakalto ta.

Al-Auza'i - Allah Ya yi masa rahama - ya ce: An tambayi az-Zuhri da Makhul, dangane da ayoyin da suke bayanin siffofin Allah, sai suka ce: Ku wuce su kamar yadda suka zo.¹

Kuma al-Auza'i - Allah Ya yi masa rahama - ya faɗa dai: Mun kasance mu da tabi'ai mun haɗu muna cewa: Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi -, Yana kan al'arshinSa, kuma muna imani da abinda ya zo a sunna, na Siffofi"².

Kuma al-Walidu ɗan Muslim - Allah Ya yi masa

---

¹ Lālaka'i ne ya fitar da shi a Sharhu Usul al-I'tikad, (735), da Ibnu Abdul Barr a Jami'i al-Ulum wa Fadlihi (1801), saidai da lafazin hadisan maimakon ayoyin siffofin, kuma lafazin sa shine: "Ku ruwaito waɗannan hadisan kamar yanda suka zo, kada ku yi jayayya akan su".

² Al-Baihaki ne ya ruwaito shi a Al'asma'u Wal Sifāt (865), Ibn Taimiya ya Inganta isnadin sa a cikin Hamawiyya (shafi na 269), al-Zahabi ya ce a (littafin) al'Ard (2/223), maruwaitan sa shuwagabanni ne, amintattu ne.

rahama - ya ce: (An tambayi Maliku da al-Awza'i da al-Laisu dan Sa'ad, da Sufyan al-Thauri - Allah Ya yi musu rahama -, dangane da bayanana da suka zo akan siffon Allah, sai baki dayansu suka ce: Ku wuce su kamar yadda suka zo, ba tare da fadin yadda kaifiyarsu take ba)¹.

A lokacin da aka tambayi Rabi'atu bn Abdurrahman - malamin Maliku - Allah Ya yi musu rahama - dangane da al-Istiwa'u (daidaituwar Allah a akan Al-arshi), sai ya ce: al-Istiwa'u aba ce da aka santa, amma yadda take ba za'a iya hankalta ba, sako daga Allah yake, isarwa mabayaniya ce akan Manzo, mu kuma gasgatawa ce a kan mu². Kuma a lokacin da aka tambayi Imamu Malik - Allah Ya yi masa rahama - dangane da hakan, sai ya ce: (Istiwa'i sanannen abu ce, yadda ya ke kuma ba'a sani ba, imani da hakan wajibi ne, tambaya akan hakan kuma bidi'a ce.)

Sannan ya cewa wanda ya yi tambayar: Ba ni ganinka face mugun mutum! Sai ya yi umarnin a fitar da shi.³ Kuma hakika an ruwaito wannan ma'anar daga Uwar muminai Ummu Salamah, - Allah Ya yarda

---

¹ Al-Lalaka'i ne ya fitar da shi a cikin Sharhu Usul al-I'tikad I(930), da al-Baihaqi a cikin al'Asmau Was Sifat, (955).

² Al- Lalaka'i ne ya fitar da shi a cikin Sharhu Usulil I'tikad (665), da al-Baihaqi a cikin al'Asma'u Was Sifat, (868).

³ Al-Lalaka'i ne ya fitar da shi a cikin Sharhu Usulil I'tikad (664), da Abu Nu'aim a cikin Hilyatul Auliya'u (6/325), da al-Baihaqi a cikin al'Asma'u Was Sifat (867).

da ita ⁻¹.

Imam Abu Abdurrahman bn al-Mubarak - Allah Ya yi masa rahama ya ce -(Muna sanin Ubangijin mu - Maɗaukakin Sarki - da cewar Shi Yana saman samman Sa akan al'arahin Sa nesa da halittun Sa².

Magaganun manyan malamai a wannan babin yana da yawa sosai, ba zai yi wu akawo duka a wannan lakkar ba, wanda yake son yasan mafi yawa daga wannan, sai ya koma ga abinda malaman sunnah suka rubuta a wannan babin, kamar : Littafin "al-Sunnah", na Abdullahi bn Imam Ahmad, da littafin "al-Tauhid" na babban malami Muhammad bn Khuzaimah, da littafin "al-Sunnah" na Abubakar bn Abu Asim, da amsar da IbnTaimiyya ya bayar ga mutanen Hamah (Hamawiyah). Shi amsa ce mai girma, mai yawan fa'idodi, - Allah Ya yi masa rahama -, ya yi bayanin akidar Ahlussunna wal Jama'ah a fayyace, kuma ya kawo da yawa daga magaganun su, da dalilai na shari'ah da na hankali akan ingancin abinda da yawa daga Ahlussunah suka fada, da bata abinda masu husumar su suka fada.

Haka nan littafin sa mai suna al-Tadmuriyyah;

---

¹ Al-Muzakki ya fitar da shi a cikin al'Muzakkiyat (29), da Ibn Badfah a cikin al'Ibanah (120), da al-Lalaka'i a cikin Sharhu Usul al-I'tikad (663).

² Al-Darimi ne ya fitar da shi a cikin al-Raddu alal Jahmiyyah (67), da al-Baihaqi a cikin al'Asma'u Was Sifat (903).

hakika ya shimfida (bayanin) matsaya, ya kuma bayyana akidar Ahlussunnah da dalilanta wadanda aka cirato da kuma na hankali, ya kuma yi raddi ga wadanda suka saba da abinda yake bayyanar da gaskiya, kuma yana turmushe karya ga dukkan wanda ya yi nazari ga wannan cikin ma'abota ilimi; da kyakkyawan nufi, da kuma kwadayin sanin gaskiya. A takaice: Ita akidar Ahlussunnah wal jama'a a babin sunayen Allah da siffofinSa; cewa su sun tabbatar wa Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi - abinda Ya tabbatarwa kanSa a cikin littafinSa, ko kuma ManzonSa - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya tabbatar maSa a cikin sunnar sa, tabbatarwa ba tare da kamantawa ba, suka tsarkake Shi - tsarki ya tabbata a gare Shi -, daga barin kamaceceniya da halittarSa, tsarkakewar da ta barranta daga korewa Allah siffah; sai suka rabauta da amincewa daga cin karo da juna. Kuma suka yi aiki da dukkanin dalilai, domin dacewa daga Allah; domin yana daga cikin sunnar Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi - ga wanda ya yi ruko da gaskiya wacce ya aiko ManzanninSa da ita, ya kuma yi kokari akan hakan, ya tsarkake niyya wurin neman ta; da Ya datar da shi ga gaskiya, Ya kuma bayyana hujjar sa, kamar yadda Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...﴾

{Ā'a, Munā jīfa da gaskiya a kan karya, sai ta

darkāke ta, sai ga tā halakakka.} [al-Anbiya:18].

Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْتَكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٢٣﴾﴾

{Kuma bā zā su zo maka da wani misāli ba, fāce Mun je maka da gaskiya da mafi kyau ga fassara.} [al-Furkan: 33].

Amma wanda ya saba wa Ahlussunnah: A cikin abinda suka kudirce a babin sunaye da siffofi; to haƙiƙa babu makawa cikin sabawa dalilan da aka cirato da kuma na hankali; tare tufka da warwara a bayyane a duk abinda zai tabbatar da shi ko ya kore shi. Haƙiƙa al-Hafiz Ibn Kasir - Allah Ya yi masa rahama - a Tafsirin sa shahararre, ya ambaci magana mai kyau a wannan batu, wannan kuwa a zancen sa a daidai faɗin Allah

- Mai girma da ɗaukaka -:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَىٰ

الْعَرْشِ...﴾

{Lalle ne Ubangijinku Allah ne, wanda Ya halitta sammai da kasa a cikin kwānaki shida, sa'an nan kuma Ya daidaita a kan Al'arshi.} [al-A'araf: 54].

Zai kyautu mu kawo maganar a nan; saboda girman fa'idar ta, sai ya faɗa - Allah Ya yi masa rahama - abinda ya nassanto shi:

Mutane a wannan gabar tamu suna da abin cewa da yawa sosai, wannan ba gurin bayanin bane a

shimfide, sai a kan wannan matsayar zamu bi mabiya magabata na gari: Malik da al-Auza;ji da al-Thauri da al-Lais bn Sa`ad, da al-Shafi`i da Ahmad bn Hambal da Ishaq bn Rahuwaihi, dama wasu daga cikin malaman musulmai na da da na yanzu, kuma shine: Shudar da su kamar yadda suka zo ba tare da kaifiyya ko kamantawa ko batawa ba, abinda ke a bayyane kuma mai gaggawa a cikin tunanin masu kamantawa to shi abin korewa ne ga Allah, domin Allah wani abu baya kamanceceniya da Shi daga halittarSa haka kuma

{...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ}

{Wani abu bai zama kamar tamkarSa ba, kuma Shi ne Mai ji, Mai gani}, [al-Shura:11]. Bari dai, al'amarin fa kamar yadda manyan malamai suka fada ne, daga cikin su akwai Nu'aim bn Hammad al-khuza'i malamin Imam al-Bukhari, ya ce: Wanda ya kamanta Allah da halittarSa to ya kafirta, wanda kuma ya yi musun abinda Allah Ya siffanta kanSa da shi to ya kafirta¹, babu kamanceceniya a abinda Allah - Madaukakin sarki - Ya siffanta kanSa da shi ko da abinda Manzon Sa ya siffanta Shi da shi. Wanda ya tabbatar wa Allah - Madaukakin Sarki - abinda ayoyi

---

¹ Al-Zahabi ne ya ruwaito shi a cikin al'Uluwwu (464), kuma Albani ya ce a cikin Mukhtasarul Uluwwu (shafi na: 184), wannan isnadin ingantacce ne, kuma maruwaitan sa amintattu ne sanannu.

fayyatattu da hadisai ingantattu sukazo da shi; a yadda suka dace da girman Allah, ya kuma kore wa Allah dukkanin tawaya; to hakiƙa ya bi tafarkin shiriya¹.

Maganar Ibn Kasir ta kare, - Allah Ya yi masa rahama -.

Yana shiga cikin imani da Allah shine: Kudircewa cewa imani magana ne da aiki, yana karuwa da da'a kuma yana raguwa da sabo, kuma ba ya halatta a kafirta wani a cikin musulmai saboda wani laifi da ya yi wanda yake bai kai shirka da kafirci ba; kamar zina, da sata, da cin riba, da shan kayan maye, da sabawa iyaye da wanin haka daga manyan laifuka, muddin dai bai halatta su ba, saboda faɗin Allah - Mai tsarki da ɗaukaka -:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...﴾

{Lalle ne, Allah ba Ya gāfarta a yi shirki da Shi, kuma Yana gāfarta abin da yake bāyan wannan, ga wanda Yake so.} [al-Nisa'a: 48]. Kuma saboda abinda ya tabbata a hadisai mutawatirai daga Ma'aikin Allah, - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, daga cikin su akwai: faɗin sa: "Lalle Allah Yana fitar da wanda ya kasance a zuciya sa akwai kwatankwacin

---

¹ Tafsir Ibn Kathir (3/426 ,427).

kwayar zarra daga wuta"¹.

Asali na biyu

Imani da Mala'iku

Shi kuma yana kunsar al'amurra

guda biyu:

Hakan yana kunsar al'amurra guda biyu: Lamari na farko: Imani da mala'iku a dunkule; wannan kuwa shine muyi imani da cewa Allah Yana da mala'iku, Ya halicce su domin suyi maSa da'a, Ya kuma siffanta su da cewa:

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُۥٓ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُۥٓ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِۦ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ أَرَضَىٰ وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهِۦ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾﴾

{Kuma suka ce: "Mai rahama ya riki da." Tsarkinsa, ya tabbata! A'a, (mal'a'iku) baiyi ne masu daraja,

Ba su gabatarSa da magana, kuma su da umurninSa suke aiki,

Yana sanin abin da yake gaba gare su da abin da yake a bayansu, kuma ba su yin ceto face ga wanda Ya yarda, kuma sumasu sauna ne saboda tsoronSa.} [al-Anbiya'u: 26-28].

---

¹ . Bukhari ne ya fitar da shi (22), daga hadisin Abu Sa'id al-Khudri - Allah Ya yarda da shi -.

Su kuma nau'ika ne masu yawa; daga cikin su akwai waƙanda aka wakilta da ɗaukar al-Arshi, daga cikin su kuma akwai masu tsaron aljanna da wuta, kuma daga cikinsu akwai waƙanda aka wakilta domin kiyaye ayyukan bayi. Lamari na biyu: Imani da mala'iku a fayyace, wannan, hakan shine muƙi imani da waƙanda Allah da ManzoniSa suka faɗa mana sunayan su, kamar Jibrilu wanda aka wakilta shi ga wahayi, da Mika'ilu da aka wakilta ga ruwan sama, da Maliku mai tsaran wuta, da Israfilu da aka wakilta da busa kaho. Kamar yadda anbaton su ya zo a hadisai ingantattu, daga cikin su: Akwai abinda ya tabbata a Sahih (na al-Bukhari), daga Nana Aisha - Allah Ya yarda da ita -, lalle Annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya ce: «An halicci mala'iku daga haske, kuma an halicci aljannu daga bira daga wuta, kuma an halicci (Annabi) Adam daga abinda aka siffanta muku»¹. Muslim ne ya fitar da shi a Sahihinsa.

Asali na uku

Imani da littattafai shima yana kunsar al'amura guda biyu:

Lamari na farko: Imani da littattafai a dunkule;

---

¹ Muslim ne ya fitar da shi (2996), daga hadisin Nana A'isha - Allah Ya yarda da ita -.

hakan kuwa, domin lalle Allah Ya saukar da littattafai ga annabawanSa da ManzanninSa domin bayanin hakkinSa, da kira zuwa gare shi, kamar yadda - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

{Hakika, lalle Mun aiko Manzannin Mu da hujjōji bayyanannu, kuma Muka saukar da Littāfi da sikēli tāre da su dōmin mutāne su tsayu da ādalci.} [al-Hadid: 25]. Kuma Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ...﴾

{Mutāne sun kasance al'umma guda. Sai Allah Ya aiki annabāwa suna māsu bāyar da bishāra kuma māsu gargadi; kuma Ya saukar da Littāfi da gaskiya tāre da su dōmin (Littāfin) ya yi hukunci a tsakānin mutānen a cikin abin da suka sābā wa jūna a cikinsa.} [al-Bakara: 213].

Lamari na biyu: Imani da littattafai a rarrabe; hakan kuwa, shine muƴi imani da waƴanda Allah Ya ambata daga cikin su: Kamar Attaura da Injila da Zabura da Alkur'ani. Kuma mu kuɗurce cewa Alkur'ani shi ne mafificin su, kuma cikamakin su, mai rinjaye akan su, mai kuma gasgata su. Shine wanda ya zama wajibi akan dukkan al'umma su bi shi, su

kuma yi hukunci da shi; tare da abinda sunnah ta inganta daga Manzon Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -; domin Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi -,Ya aiko ManzonSa (Annabi) Muhammad tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi Manzo zuwa gaba dayan mutane da aljanu. Ya kuma saukar masa da Alkur'ani domin ya yi hukunci da shi a tsakanin su, kuma ya sanya shi waraka a abinda yake cikin zukata, kuma bayani na kowanne abu, kuma shiriya da rahama ga muminai, kamar yadda Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾﴾

{Kuma wannan Littāfi ne, Mun saukar da shi, mai albarka ne, sai ku bī shi kuma ku yi takawa, tsammāninku, anā jin kanku.} [al-An'am: 155]. Kuma - tsarki ya tabbatar maSa - Ya ce:

﴿...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى

لِلْمُسْلِمِينَ﴾

{Kuma Mun saussaukar da Littāfi a kanka dōmin yin bāyani ga dukkan kōme da shiriya da rahama da bushāra ga māsu mīka wuya (Musulmi).} [al- Nahl 89]. Kuma Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾﴾

{Ka ce: "Yā kū mutāne! Lalle ne nī manzon Allah ne zuwa gare ku, gabā ɗaya. (Allah) Wanda Yake Shī ne da mulkin sammai da kasa; Bābu wani abin bautawa fāce Shi, Yanā rāyarwa, kuma Yanā matarwa, sai ku yi īmāni da Allah da ManzonSa, Annabi, Ummyyi, wanda yake yin īmāni da Allah da kalmominSa; ku bī shi, tsammāninku, kunā shiryuwa."} [al-A'araf, 158]. Kuma ayoyi da suka zo da wannan ma'anar suna da yawa.

Asali na huɗu Imani da manzanni

Shima yana kunsar al'amurra guda biyu: Lamari na farko: Imani da Manzanni a dunkule; hakan kuwa shine mu yi imani da cewa Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya aiko Manzanni zuwa ga bayinSa daga cikin su, masu bushara da gargadi, kuma masu kira zuwa ga gaskiya, duk wanda ya amsa musu to ya rabauta da dacewa, wanda kuma ya saba musu to ya komo da tabewa da nadama, kuma cikamakin su kuma mafificin su shi ne Annabin mu Muhammad dan Abdullahi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, kamar yadda Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi - Ya ce:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Kuma lalle ne, hakika, Mun aika a cikin kōwace al'umma da wani Manzo (ya ce): "Ku bauta wa Allah, kuma ku nīsanci dāgūtu."} [al-Nahl: 36]. Kuma Allah -

Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

{Manzanni māsu bāyar da bushāra kuma māsu gargadi dōmin kada wata hujja ta kasance ga mutāne a kan Allah bāyan Manzannin.} [al-Nisa'a: 165]. Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...﴾

{Muhammadu bai kasance uban kōwa ba daga mazanku, kuma amma shī yā kasance Manzon Allah kuma cikon Annabāwa.} [al-Ahzab: 40].

Lamari na biyu: Imani da Manzanni a fayyace, hakan shine muƴi imani da wanda Allah - Maɗaukakin Sarki Ya ambata daga cikin su a fayyace kuma a ayyane, ko ambaton sa ya tabbata daga Manzon Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, kamar (Annabi) Nuhu da Hud da Salihu da Ibrahim da wasun su - tsira da amincin Allah su tabbata a gare su - da alayan su da mabiyansu.

Asali na biyar: Imani da ranar lahira

Shi yana kunsar:

Imani da dukkanin abinda Allah Ya bada labarin sa da Manzon sa - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - na abinda zai kasance bayan mutuwa kamar fitinar kabari da azabar sa da kuma ni'imar sa, da kuma abinda zai kasance a ranar lahira na tsorace-tsorace da tsanance-tsanance da siradi da awo (na

ayyuka) da hisabi da sakamako da yada littattafai tsakanin mutane; akwai wanda zai karbi littafin sa da hannun sa na dama, akwai kuma wanda zai karba da hagu ko kuma daga bayan bayan sa.

Yana shiga cikin wannan kuma: Imani da tafki abin gangarowa ga Annabin mu Muhammad - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - da imani da aljanna da wuta, da ganin mumina ga Ubangijin su - Mai tsarki da daukaka -, da kuma maganar da Zai yi da su, da wanin haka daga abinda yazo a cikin Alkur'ani mai girma da Sunnah ingantacciya daga Manzon Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -; to ya wajaba ga bawa yayi imani da wadannan baki daya, ya kuma gasgata su a yadda Allah da Manzon sa - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - suka bayyana shi.

Asali na shida: Imani da kaddara

Yana kunsar al'amurra guda huɗu:

Lamari na farko: Imani da cewa Allah - Maɗaukakin Sarki - haƙiƙa Ya san abinda ya kasance da wanda zai kasance nan gaba, kuma Ya san halayen bayinSa, da arzuƙan su da ajalilikan su da ayyukan su, da wanin haka na sha'anonin su, saboda haka babu wani abinda yake boyuwa ga Allah - Maɗaukakin Sarki - na hakan, kamar yadda - tsarki ya tabbata a gare Shi - Ya ce:

﴿...وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

{Kuma ku sani, Allah Masani ne ga dukkan komai.} [al-Bakara: 231]. Kuma (Allah) - Mai girma da ɗaukaka - Ya ce

﴿...لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾

{Dõmin ku san lalle Allah Mai ãkon yi ne akan dukan kõmai, kuma lalle Allah, haƙĩƙa Ya kẽwaye ga dukan kõmai da sani.} [al-Dalak: 12].

Lamari na biyu: Imani da cewa lalle Allah Ya rubuta dukkan abinda Ya kaddara shi kuma Ya hukunta shi, kamar yadda Allah - Mai tsarki da ɗaukaka - Ya ce:

﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿٤٠﴾﴾

{Lalle ne Mun san abin da kasã ke ragẽwa daga gare su, kuma wurinMu akwai wani littãfi mai tsarẽwa.} [Qaf: 4]. Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿...وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾

{Kuma kõwane abu Mun kididdige shi, a cikin babban Littãfi Mabayyani.} [Yaseen: 12]. Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَىٰ

اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٠﴾﴾

{Ashe, ba ka sani ba, lalle ne Allah Yanã sanin abin

da yake a cikin sama da kasa? Lalle ne hakan yanā cikin Littafi lalle wancan ga Allah mai sauƙi ne.} [al-Hajj: 70].

Lamari na uku: Imani da mashi'ar Allah abar zartarwa, abinda Ya so yake kasancewa, wanda kuwa bai so ba, to ba ya kasancewa, kamar yadda Allah - tsarki ya tabbaga a gare Shi -Ya ce:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

{Lalle ne Allah Yanā aikata abin da Yake so.} [al-Hajj: 18]. Kuma (Allah) - Mai girma da ɗaukaka - Ya ce

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾

{UmurninSa idan Yā yi nufin wani abu sai Ya ce masa kawai, "Ka kasance," sai yana kasancewa (kamar yadda Yake nufi).}

. [Yaseen: 82]. Kuma - tsarki ya tabbatar maSa - Ya ce:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

{Kuma bā zā ku so ba sai idan Allah Ubangijin halitta Yā yarda.} [al-Takweer: 29].

Lamari na huɗu: Imani da halittar Allah Maɗaukakin Sarki ga dukkanin samammu; babu wani Mahalicci in ba Shi ba, kuma babu wani Ubangiji idan ba Shi ba, kamar yadda - tsarki ya tabbata a gare Shi - Ya ce:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

{Allah ne Mahaliccin dukkan kōme, kuma Shī ne Wakīli a kan kōme.} [al-Zumar: 62]. Kuma Allah - Maɗaukakin Sarki - Ya ce:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ﴾

{Yā kū mutāne! Ku tuna ni'imar Allah a kanku. Shin, akwai wani mai halitta wanin Allah da zai azurta ku daga sama da, kasā? Bābu wani abin bautāwa, fāce Shi. To, yāya ake karkatar da ku?.} [Fadīr: 3].

To shi imani da kaddara yana kunsar waɗannan lamura ne guda huɗu baki ɗayan su, kamar yadda yake shi ne akidar Ahlussunnah wal Jama'a; sabanin waɗanda suka musunta wasu daga cikin waɗannan daga 'yan bidi'a.

Yana cikin lamura masu muhimmanci a ingantacciyar akidah wacce Ahlussunnah suke kudirce ta: So saboda Allah, da kuma ki saboda Allah, da jibinta saboda Allah, da kiyayya saboda Allah, wannan ita ce: Akidar Alwala'u wal Bara'u, kuma ita tana cikin imani da Allah - Maɗaukakin Sarki -.

Shi mumini yana son muminaɗi yana kuma jibintar su, yana kuma kin kafirai yana adawa da su, kuma waɗanda suke a kan gaba a cikin muminaɗi a wannan al'ummar su ne sahabban Manzoni Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, kamar yadda yake a tabbace a wurin Ahlussunnah wal Jama'a;

domin su (Ahlussunnah) suna son su (sahabbai) kuma suna jibintar su, kuma suna kudirce cewa sune mafi alherin mutane bayan Annabawa, saboda fadin Annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - : «Mafificin mutane (su ne) 'yan zamani na, sannan waƙanda suka biyo su, sannan waƙanda suka biyo su»¹. Bukhari Da Muslim sun haɗu akan ingancinsa,

Suna kuma kudurcewa lallai mafificin su: Abubakar al-Siddiq, sannan Umar al-Faruq, sannan Usman ma'abocin haske biyu, sannan Aliyu yardajje, - Allah Ya yarda da su baki ɗaya -, sannan bayan su sauran cikon goma, sannan sauran sahabbai - Allah Ya yarda da su baki ɗaya -, kuma suna kamewa daga abinda ya gudana na sabani a tsakaninsu - wato sahabban -, kuma suna kudirce cewa su akan hakan masu ijthadi ne, wanda ya yi daidai yana da lada biyu, wanda kuma ya kuskure yana lada ɗaya.

Suna kuma son Ahlul Baitin Ma'aikin Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, waƙanda suka yi imani da shi, kuma suna jibintar su, kuma suna jibintar matan Ma'aikin Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - waƙanda sune uwayen muminaɗi, kuma suna nema musu yardar Allah baki ɗayan su. Kuma suna barranta daga tsarin 'yan Shi'a Rafidawa waƙanda suke kin sahabban Ma'aikin Allah

---

¹ Bukhari ne ya fitar da shi (3651), da Muslim (2533), daga hadisin Abdullahi ɗan Mas'ud - Allah Ya yarda da shi -.

- tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, suna zagin su, suna wuce iyaka akan Ahlul Baiti, suna daga su sama da matsayin su wanda Allah -Mai girma da dɔukaka -Ya yi musu, kamar yadda suke barranta daga tafarkin Nasibawa waɗanda suke cutar da Ahlul Baiti da magana ko aiki.

To wannan abin da muka ambata: Baki dayan sa yana shiga cikin ingantacciyar akidah, wacce Allah Ya aiko Manzon sa (Annabi) Muhammad - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - da ita, kuma ita ce akidar da ya wajaba a kudirce ta a yi riƙo da ita, a kuma tsayu a kanta, a kuma kiyayi abinda ya saba mata, ita ce kuma akidar tawagar da ta tsira ta Ahlussunna wal Jama'a, wacce Annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya faɗa dangane da ita: «Wata tawaga ba zata gushe ba a cikin al'umma ta suna masu taimako a kan gaskiya, wanda ya tabar da su ba zai cutar da su ba, har sai al'amarin Allah ya zo alhali su suna a kan hakan»¹. A cikin wata riwayar: «Wata tawaga daga cikin al'umma ta ba zata gushe ba akan gaskiya tana abar taimakawa»². Kuma - tsira da aminci su tabbata a gare shi - ya ce:

---

¹ Muslim ne ya fitar da shi (1920), daga hadisin Thauban, - Allah Ya yarda da shi -.

² Ibn Majah ne ya fitar da shi (3952), daga hadisin Thauban, - Allah Ya yarda da shi -, kuma Ibn Hibban ya inganta shi (6714), da al-Hakim (8653).

«Yahudawa sun kasu kashi saba'in da ɗaya, Nasara kuma sun kasu kashi saba'in da biyu, kuma da sannu wannan al'ummar zata rabu kashi saba'in da uku, duka suna wuta sai kashi ɗaya, sai sahabbai suka ce: Wacce ce ita ya Ma'aikin Allah? Sai ya ce: Wanda ya kasance akan irin abinda na kasance akan sa ni da sahabbai na»¹.

AKIDUN DA SUKE KISHIYANTAR INGANTACCIYAR AKIDA

Wadanda suka karkacewa wannan akidar, masu tafiya akan sabanin ta, su kuma kashi-kashi ne; daga cikinsu: Akwai masu bautar gumaka da Mala'iku da waliyyai da aljanu da bishiyoyi da duwatsu da wasun su. To wadan nan ba su amsa kiran Manzanni ba, bari dai sun saba musu sun nuna musu taurin kai, kamar yadda Kuraishawa suka yi da kuma dangogin Larabawa dangane da Annabin mu Muhammad - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -; sun kasance suna rokon abubuwan bautar su, don biyan bukatun su, da kuma warakar da marasa lafiyar su, da taimako akan makiya, kuma suna yi musu yanka,

---

¹ Tirmizi ne ya fitar da shi (2641), daga hadisin Abdullahi ɗan Amr - Allah Ya yarda da shi -, al-Munawi ya ce a cikin Faidhul kadir (5/347): "A cikin sa akwai Abdurrahman ɗan Ziyad al-Ifriki, al-Zahabi ya ce: Sun raunana shi". Kuma Albani ya inganta shi a cikin Sahihul Jami'i (5343).

suna yi musu alwashi, lokacin da Annabi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, ya yi musu inkarin hakan, ya umarce su da tsarkake ibada domin Allah Shi kadai, sai suka ga hakan wani bakon abu, suka yi inkarin sa, suka ce:

﴿أَجْعَلِ الْأَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ﴾

{Shin, yā sanya gumāka duka su zama abin bautawa guda? Lalle wannan, hakīka, abu ne mai ban māmaki!} [Saad: 5].

(Annabi) - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, bai gushe ba yana kiran su izuwa ga Allah, kuma yana gargadar da su daga shirka, yana yi musu bayanin hakikanin abinda ake kiran su zuwa gare shi; har Allah Ya shiryar da wanda Ya shiryar, sannan bayan haka suka shiga addinin Allah jama'a jama'a, sai Addinin Allah ya daukaka akan sauran addinai bayan kira mai saduwa da aka dinga yi, da kuma jihadi mai tsawo tun daga Manzon Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - da kuma sahabban sa - Allah Ya yarda da su - da masu bin su da kyautatawa. Sannan lamura suka canza, jahilci ya rinjayi mafi yawan halittu; sai da yawa suka koma addinin Jahilyyah, ta hanyar wuce iyaka ga Annabawa da waliyyai, da rokon su da kuma neman agajin su, da wanin haka na nau'ikan shirka, basu ma san mece ce ma'anar: Babu abin bautawa da gaskiya sai Allah ba; kamar yadda kafiran Larabawa suka sani, ga Allah

muke neman taimako.

Wannan shirkar ba ta gushe ba tana watsuwa a cikin mutane har zuwa wannan lokacin na mu; ta sanadiyyar rinjayar jahilci da kuma nesa da zamanin Annabta.

Shubuhar wadannan ‘yan bayan ita ce shubuhar mutanan farko, ita ce faɗin su:

﴿...هَتُوْلَاءِ شَفَعْتُوْنَا عِنْدَ اَللّٰهِ...﴾

{Wadannan ne macētanmu a wurin Allah}.
[Yunus: 18], Da kuma faɗin su:

﴿...مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَا اِلَى اَللّٰهِ زُلْفَىٰ...﴾

{"Ba mu bauta musu ba fāce dōmin su kusantar da mu zuwa ga Allah, kusantar daraja."} [al-Zumar: 3]
Kuma hakika Allah Ya bata wannan shubuhar, Ya yi bayanin duk wanda aka bautawa ko waye, to hakika yayi wa Allah shirka da shi, kuma ya kafirta, kamar yadda Allah - Maɗaukakin Sarki -Ya ce:

﴿وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اَللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هَتُوْلَاءِ شَفَعْتُوْنَا

عِنْدَ اَللّٰهِ...﴾

{Kuma sunā bautā wa, baicin Allah, abin da bā ya cūtar dasu kuma bā ya amfāninsu, kuma sunā cēwa: "Wadannan ne macētanmu a wurin Allah".} [Yunus: 18]. Sai (Allah) - tsarki ya tabbata a gare Shi - Ya mayar musu da martani da faɗin Sa:

﴿قُلْ اُنْتَبِهُوْنَ اَللّٰهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلَىٰ

عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾

{Ka ce: "Shin, kunā bai wa Allah lābāri ne, ga abin da bai sani ba, a cikin sammai ko a cikin kasa? TsarkinSa ya tabbata kuma Yā dāukaka daga gabin da duk suke yin shirki da Shi."} [Yunus: 18].

Sai Allah a cikin wannan ayar Ya bayyana cewa: Lalle bautawa wanin Sa daga Annabawa da waliyyai da wasun su, shi ne babbar shirka, ko da masu yin ta sun kirata da wanin hakan, Allah

- Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ

زُلْفَىٰ...﴾

{Kuma waɗanda suka riki waɗansu majibinta waɗanda bā Shī ba Allah ne Mai tsaro a kansu, kuma kai, bā wakili ne a kansu ba.} [al-Zumar: 3]. Sannan (Allah) - Madaukakin Sarki - Ya yi musu raddi da faɗin Sa:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ

كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

{Lalle Allah nā yin hukunci a tsakāninsu ga abin da suka zama sunā sābāwa a cikinsa. Lalle Allah ba Ya shiryar da wanda yake mai karya, mai kāfirci} [al-Zumar: 3].

Sai Allah - tsarki ya tabbatar a gare Shi -,Ya yi bayani akan bautar su ga wani wanda ba Shi ba ta

hanyar addu'a, da tsoro da kwaɗayi, da makamantan haka; kafircewa Allah ne - tsarki ya tabbata a gare Shi -, kuma (Allah) Ya karyata su akan maganar su: Lalle uwayengijin su suna kusantar da su izuwa gare Shi kusasntarwa.

Akwai daga cikin akidu na kafirci waɗanda suke kishiyantar ingantacciyar akidah, kuma masu sabawa da abinda Manzanni

- tsira da amincin Allah su tabbata agare su - suka zo da shi: abinda mulhidai suke kuɗircewa a wannan zamanin cikin mabiya Marx da Lenin da wasun su, cikin masu kira zuwa ga ilhadi da kafirci, daidai ne an kira hakan da sunan Ishtirakiyya ne ko Shuyu'iyah ko Ba'athiyah ko ma wanin haka na sunaye, domin yana cikin tushan waɗannan mulhidan cewa: Babu Allah, kuma rayuwa Maddah ce kawai (makunshin wanzuwa),

Yana daga cikin Usul ɗin su kuma: Musun tashi bayan mutuwa, da musun akwai aljanna da wuta, da kafircewa addinai baki ɗayan su, wanda ya yi nazarin littattafan su ya kuma karanta abinda suke akan sa, zai sani, sani na yakini, kuma babu shakka wannan akidar (ta su) tana kishiyantar dukkanin addinai da suka zo daga sama, kuma za ta kai masu ita zuwa ga mafi munin makoma a duniya da lahira.

Daga cikin waɗannan akidu masu kishiyantar gaskiya: Abinda wasu daga sufaye suke kuɗurcewa

cewa wasu daga cikin wafanda suke cewa waliyyai suna tarayya da Allah a jujjuya lamurra, kuma suna tasarrufi a sha'anin talikai, ana kiran su Khudubai da Autadu da Agwasu, da wanin haka na sunayan da suka kage su ga abubuwan bautar su, wannan kuwa shirka ce a Rububiyah, kuma tana cikin mafi munin nau'ikan shirka ga Allah - Madaukakin Sarki -.

Wanda ya yi la'akari a shirkar mutanen farko na Jahilyyah, ya kuma kwatanta ta da shirkar da take yaduwa tsakanin 'yan baya; zai samu lalle shirkar 'yan baya ita ce mafi girman shirka kuma mafi muni, bayanin haka kuwa shi ne kamar haka: Lalle kafiran larabawa a zamanin Jahilyyah sun banbanta da abubuwa biyu: Lamari na farko: Su ba su kasance suna shirka da Allah ba a Rububiyah (ayyukan Allah), kadai suna shirkar su a ibada ne, sun kasance sun yi i'itirafin Rububiyah (ayyukan Allah) ga Allah - Mai girma da daukaka - Shi kadai, kamar yadda Allah - Mai tsarki da daukaka - Ya ce:

﴿وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَن خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ...﴾

{Kuma lalle idan ka tambaye su: "Wāne ne ya halitta su?" Lalle ne zā su ce Allah ne.} [al-Zukhruf: 87]. Kuma - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٨﴾﴾

{Ka ce: "Wāne ne Yake azurtā ku daga sama da kasa? Shin kō kuma Wāne ne Yake mallakar jī da ganī, kuma Wāne ne Yake fitar da mai rai daga mamaci, kuma Ya fitar da mamaci daga mai rai, Kuma Wāne ne Yake shirya al'amari?" To, zā su ce: "Allah ne." To, ka ce: "Shin fa, bā zā ku yi taƙawa ba?".} [Yunus: 31]. Ayoyi da suka zo a wannan ma'anar suna da yawa sosai.

Lamari na biyu: Cewa shirkar su a ibadah ba ta kasance dawwamammiya ba, kawai tana kasancewa ne a lokacin yalwa, amma a lokacin tsanani to su sun kasance suna tsarkake ibada ga Allah, kamar yadda Allah - Madaukakin Sarki - Ya ce:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّوهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿١٦﴾﴾

{To, a lōkacin da suka shiga cikin jirgin ruwa, sun kirāyi Allah sunā māsu tsarkake addini a gare shi, to, a lōkacin da Ya tsīrar da su zuwa ga tudun kasā, sai gā su sunā shirki.} [al-Ankabut: 65].

Amma mushirikai ‘yan baya, to su sun kara akan mutanan farko ta fuskoki biyu: Fuska ta farko: Yadda wasun su suke shirka a cikin Rububiyah. Fuska ta biyu: Shirkar su a lokacin yalwa da tsanani, kamar yadda wanda ya cudanya da su kuma ya karanci halayen su zai san hakan, ya ga kuma irin abinda suke aikatawa a kabarin al-Husaini da al-Badawi da wasun

su a Masar, da kabarin al-Aidurus a Adan, da al-Hadi a Yaman da Ibn Arabi a Sham da Sheikh Abdulkadir al-Jilani a Irak da sauran su na kaburbura shahararru wadanda jama'a suka wuce iyaka akansu, suka juyar da da yawa daga hakkin Allah - Madaukakin Sarki - zuwa can. Da kyar ka sami mai yi musu inkari akan hakan, ya yi musu bayanin hakikanin Tauhidin da Allah Ya aiko AnnabinSa Muhammad - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, da Manzanni da suka zo kafin shi - tsira da aminci su tabbata gare su - , to fa lalle mu ga Allah muke kuma gare Shi zamu koma.

Akwai daga cikin akidun da suke kishiyantar ingantacciyar akidah a babin sunayen Allah da siffofinSa: Akidun 'yan bidi'a, irin su Jahamiyyah da Mu'utazilah da duk wanda ya bi hanyar su a kore siffofin Allah - Mai girma da daukaka -, da soke abinda aka ambata ga Allah - tsarki ya tabbata a gare Shi - na siffofin cika, da kuma siffanta shi (Allah) da siffofin abubuwan da babu su da daskararrun abubuwa da ma abubuwan da ba za su yiwu ba. Allah Ya daukaka daga maganar su, daukaka mai girma.

Yana kuma shiga karkashin wannan: Wanda ya kore sashen siffofin da kuma tabbatar da wasu sashen; kamar yadda wannan ita ce akidar Asha'irah, kuma wadannan abinda suka tabbatar da shi zai lazimce su, na siffofi irin wanda suka gujewa akan

siffofin da suka kore, suka yi tawilin dalilan su, sai suka saba da waƙannan dalilan na ruwaya da hankali, suka yi tufka da warwara bayyananne a cikin hakan.

Amma su Ahlussunnah wal Jama'a, to haƙika sun tabbatarwa Allah - Maƙaukakin Sarki - abinda Ya tabbatar wa kanSa ko ManzonSa (Annabi) Muhammad - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya tabbatar maSa na sunaye da siffofi, ta fuskar cika, kuma suka tsarkake shi daga barin kamanceceniya da halittarSa, tsarkakewa da ta barranta daga birbishin sokewa, sai suka yi aiki da dalilan baki ɗaya, ba su jirkita ba, kuma ba su soke ba, sun kubuta daga tufka da warwara wanda wasun su suka afka cikin sa, - kamar yadda bayani akan hakan ya gabata -.

Wannan kuwa ita ce hanyar tsira, da kuma rabauta a duniya lahira, kuma shi ne tafarki miƙaƙƙe wanda magabata na ƙwarai na wannan al'umma suka bi shi, kuma babu abinda zai gyara ƙarshen wannan al'ummar sai abinda ya gyara na farkon ta, wanda yake shine bin littafin Allah da sunnar ManzonSa da kuma barin abinda ya saba musu. Muna rokon Allah - Maƙaukakin Sarki -, Ya mayar da wannan al'ummar kan shiriyar ta, Ya kuma yawaita masu kira zuwa shiriyar a cikin ta, Ya datar da shugabannin ta da malaman ta akan yakar shirka da yin hukunci akan ta, da kuma tsawatarwa daga (bin) hanyoyin ta... lalle

Shi Mai ji ne kuma Makusanci. Allah shi ne Majibincin datarwa, kuma Ya isar mana, kuma madalla da wakili, kuma babu dabara babu karfi face da (taimakon) Sa. Allah Ya yi dadi tsira ga bawanSa kuma ManzonSa, Annabin mu Muhammad da alayen sa da sahabban sa.

رسالة الحرمين

Sakon Haramain

Abun ciki na jagora ga masu zuwa Masallacin Harami da
Masallacin Annabi da harsuna

